

Practici sindicale inovatoare în Europa Centrală și de Est

Editat de Magdalena Bernaciak, Institutul Sindical European (European Trade Union Institute - ETUI) și Marta Kahancová, Institutul Central European pentru Studii în domeniul muncii (Central European Labor Studies Institute – CELSI)

"Chiar și organizațiile care au o putere instituțională limitată și înregistrează o descreștere în privința numărului de membri pot acționa strategic: prin acțiuni bine planificate și orientate, aceste organizații pot exercita un impact considerabil asupra condițiilor de muncă și a rezultatelor politicilor din țările lor".

Mișcările sindicale din Europa Centrală și de Est (ECE) erau descrise, în mod tradițional, drept slabe și pasive în literatura de specialitate din domeniul relațiilor industriale. De la mijlocul anilor 2000, însă, au apărut tot mai multe dovezi privind mobilizarea lucrătorilor și utilizarea unor noi instrumente și metode de organizare de către sindicatele din ECE. Aceste tendințe au devenit și mai pronunțate pe parcursul crizei, dar nu au fost încă analizate sistematic.

În încercarea de a rezolva acest decalaj, noua publicație a Institutului Sindical European examinează practicile inovatoare dezvoltate de sindicatele din 11 state membre post-socialiste ale UE, începând cu anul 2008. Lucrarea face distincție între diferitele forme de inovare în ceea ce privește structurile organizaționale ale sindicatelor, alegerea strategiilor și selectarea grupului / publicului țintă. Capitolul final rezumă concluziile, evaluează durabilitatea inovațiilor sindicale și analizează impactul acestora asupra sistemelor de relații industriale ale țărilor respective și asupra rolurilor pe care le au sindicatele în cadrul acestora.

Principalele constatări

- În țările în care sindicatele au puteri limitate, succesele de amploare, care atestă "renașterea" sindicalismului, sunt relativ rare. Însă chiar și în astfel de contexte nefavorabile sindicatele pot pune în practică ajustări la scară redusă, care să constituie un răspuns prompt și adecvat la provocările interne sau externe.
- Sindicatele din Europa Centrală și de Est au lansat o serie largă de inițiative inovatoare, ce variază de la aderarea anonimă la sindicat până la sisteme de ajutor financiar mutual. De asemenea, s-au extins mai departe de constituenții lor tradiționali și au negociat și în numele lucrătorilor atipici.
- Practicile inovatoare în Europa Centrală și de Est au fost lansate în principal ca răspuns la limitările impuse de guverne în privința drepturilor colective și individuale ale angajaților, scăderea numărului de membri, eșecul înregistrat de folosirea instrumentelor tradiționale sindicale, precum și apariția unor noi forme de angajare. Forța sindicală a jucat, de asemenea, un rol important.
- În pofida diferențelor constatate în structurile socio-economice ale statelor, modelele de inovare sindicală au fost foarte similare în întreaga regiune a ECE. În mod specific, sindicatele din toate statele analizate s-au implicat în demonstrații și campanii de masă și au folosit instrumente de democrație directă ca modalități de a atinge și de a mobiliza publicul larg.
- Partenerii sociali din ECE optează din ce în ce mai mult pentru soluții legislative la problemele pieței forței de muncă, ceea ce ar putea slăbi în continuare procesul de negociere colectivă ca mod de reglementare a ocupării forței de muncă.

Institutul Sindical European
(European Trade Union Institute),
2017

Carte

244 pagini

www.etui.org/Publications

Elisa Bruno

ebruno@etui.org

etui@etui.org

+ 32 (0)2 224 05 70

5 bd du Roi Albert II

1210 Brussels

www.etui.org

Comandați pe

www.etui.org > Publications

- Practicile unice inovatoare au limitări considerabile. Ele îmbracă adesea forma de "bune practici", fiind desfășurate marginal în cadrul mișcărilor sindicale consacrate. În plus, există riscul de "proiectizare", și anume, dependența excesivă a inițiativelor de finanțarea prin proiecte sau implicarea unor actori externi. Într-o astfel de situație se află, de exemplu, Academia de Organizare Baltică din Estonia și din alte state baltice, precum și Oficiul pentru Migrație din Slovenia.
- În pofida limitărilor de mai sus, inovațiile sindicale din noile state membre ale UE pot servi drept sursă de inspirație pentru organizațiile sindicale din alte state membre UE. În realitatea post-criză, marcată de austeritate și de creșterea precarității, experiențele dintr-o regiune în care apărarea drepturilor fundamentale ale angajaților a constituit o provocare dificilă cu mult înainte de recesiune ar putea fi deosebit de instructivă.

Date cheie

Tabelul 1. Exemple de practici sindicale inovatoare în Europa Centrală și de Est

Dimensiunea inovării	Exemple	Țări
Organizatorică	<p>Sistem de membri anonimi</p> <p>Crearea de noi sindicate și grupuri de reprezentare a angajaților</p> <p>Îmbunătățirea coordonării între confederațiile sindicale și / sau crearea unui centru de coordonare a sindicatelor</p>	<p>Cehia, Lituania</p> <p>Slovacia, Ungaria, Cehia, Polonia</p> <p>Lituania, Polonia</p>
Strategică	<p>Acțiuni de organizare pe scară largă</p> <p>Platformă sindicală electronică/ site interactiv de internet cu acces intranet pentru membrii de sindicat</p> <p>Noi forme de protest: campanii de demisie, utilizarea instrumentelor de relații publice (PR) și a mass-mediei sociale</p> <p>Concursuri de cunoștințe și cursuri de instruire privind dreptul muncii și Sănătate și securitate în muncă pentru elevii din învățământul secundar și profesional</p> <p>Utilizarea instrumentelor democrației directe: inițierea unor referendumuri pe teme sociale, combinate cu exerciții de colectare a semnăturilor</p>	<p>Estonia</p> <p>Bulgaria, România</p> <p>Slovacia, Ungaria, Cehia</p> <p>Letonia, Bulgaria,</p> <p>Croația, România, Polonia</p>
Grup țintă	<p>Organizarea și furnizarea de servicii multiple pentru grupurile dezavantajate (migranți, tineri și lucrători în condiții de muncă precare)</p> <p>Lobby pentru o reglementare mai strictă a muncii temporare</p> <p>Acțiuni de recrutare în sectoarele anterior neorganizate (IT, eliminarea deșeurilor, servicii de securitate)</p>	<p>Slovenia, Ungaria</p> <p>Cehia, Slovacia, Polonia</p> <p>România, Croația, Polonia</p>

Alte publicații relevante

Ape agitate: sindicatele europene în perioadă de criză

Steffen Lehndorff, Heiner Dribbusch și Thorsten Schulten
ETUI, 2017
316 pagini

Evaluare comparativă : Europa activă 2017

ETUI, ETUC 2017
76 pagini

Echilibrarea protecției și a investițiilor: reforme structurale în cinci țări

Chiara Agostini, Valentina Lisi, David Natali și Sebastiano Sabato
ETUI, 2017
141 pagini

Segmentarea pieței muncii și agenda reformelor UE: dezvoltarea alternativelor la principalele tendințe

Jill Rubery și Agnieszka Piasna
ETUI, 2016
30 pagini

Șomajul, devalorizarea internă și dereglementarea piețelor muncii în Europa

Martin Myant, Sotiria Theodoropoulou, Agnieszka Piasna
ETUI, 2016
257 pagini

